

Ανήσυχτοι στις απευθείας

> Ο Ταλάτ ταυτίζεται πλήρως με τις θέσεις της Άγκυρας

Του Πάνη Ποταμίτη

Το ότι η συνάντηση της 25ης Ιουλίου θα σηματοδοτήσει την έναρξη των απευθείας διαπραγματεύσεων θεωρείται πλέον δεδομένο. Το δεύτερο δεδομένο, σύμφωνα και με αρμόδιες πηγές, είναι ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά θα προσέλθει σε αυτή τη νέα φάση της διαδικασίας με έντονες ανησυχίες τόσο σε σχέση με τις προοπτικές της απευθείας διαπραγματεύσεως, όσο και σε σχέση με τις πραγματικές προθέσεις της τουρκικής πλευράς. Τα όσα συνέβησαν την τελευταία εβδομάδα είναι αρκούτως εύγλωττα.

Τη βδομάδα που μας πέρασε είχαμε τις δύο συναντήσεις του Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Παρίσι και τον Τουρκοκύπριο ηγέτη στο Βερολίνο. Μία απλή αντιπαράθεση των όσων λέχθηκαν ή έγιναν γνωστά μετά τις δύο συναντήσεις, οδηγεί σε κάποια πολύ σαφή συμπεράσματα.

Από ελληνοκυπριακής πλευράς και σε ό,τι αφορά στην ουσία, επιμονή σε λύση ενός κράτους, διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας με μία κυριαρχία, μία ιθαγένεια

και μία διεθνή προσωπικότητα. Σε ό,τι αφορά στη διαδικασία, όχι επιδιαιτησία, όχι σχέδιο των τρίτων αλλά από τους ιδίους τους Κυπρίους και όχι ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα.

Από τουρκοκυπριακής πλευράς και σε ό,τι αφορά στην ουσία, λύση από δύο προϋπάρχοντα κράτη - δηλαδή συνομοσπονδία και εμμέσως κυριαρχία διά δύο - όπως και επιμονή στο σχέδιο Ανάν. Όσον αφορά στη διαδικασία, πρόσκληση στα Ηνωμένα Έθνη για επιδιαιτησία με επιχείρημα την πρόβλεψη αδυναμίας των δύο πλευρών να φθάσουν σε δική τους συμφωνία και επιμονή σε χρονοδιαγράμματα με όριο λήξης το τέλος του 2008.

Απλώς και μόνο η συγκριτική αυτή παράθεση των εκατέρωθεν θέσεων είναι αρκετή για να δικαιολογήσει την ανησυχία της ελληνοκυπριακής πλευράς ως προς τις τουρκικές επιδιώξεις. Η ανησυχία δε είναι πολύ συγκεκριμένη: Ο Τουρκοκύπριος ηγέτης φαίνεται να ταυτίζεται πλήρως με τις γνωστές επιδιώξεις της Άγκυρας σε βαθμό που η ελπίδα για μια περιορισμένη έστω «επανάσταση των Κυπρίων» σε μια πορεία αυτονομίας, να μη διακρίνεται στον ορίζοντα. Η δεύτερη ανησυχία με βάση τις τουρκικές θέσεις είναι επίσης πολύ συγκεκριμένη: Επιθυμεί πράγματι η τουρκική πλευρά να προχωρήσει σε ένα περιορισμένο έστω συμβιβασμό που θα επιτρέψει τη λύση ή μήπως το μόνο της ενδια-

φέρον είναι η άρον-άρον ολοκλήρωση με αποτυχία μίας ακόμη προσπάθειας που - με τις κατάλληλες μεθοδεύσεις - θα απαλλάξει την Άγκυρα από το βάρος του Κυπριακού όταν το 2009 θα κρίνεται εκ νέου από την Ε. Ένωση και για το Κυπριακό; Οι εκτιμήσεις και προβλέψεις της ελληνοκυπριακής πλευράς σε σχέση με τα δύο αυτά ερωτήματα δεν είναι αισιόδοξες. Αντίθετα, μετά και την παρουσία και δηλώσεις Ερντογάν στα κατεχόμενα, οι εκτιμήσεις είναι απαισιόδοξες και ο προβληματισμός έντονος.

Ο Τούρκος πρωθυπουργός - όπως και ο διοικητής της τρίτης στρατιάς της Τουρκίας ο οποίος εκπροσώπησε τον τουρκικό στρατό στην επέτειο της εισβολής - μίλησε ρητά για δύο ισότιμα κράτη και τουρκικές εγγυήσεις. Και για να μην υπάρχει παρανόηση ως προς το εάν εννοούσε τις δύο συνιστώσες πολιτείες ή κράτη που εκ των υστέρων και μετά τη λύση θα υπάρχουν στα πλαίσια της ομοσπονδίας, έκανε ειδική αναφορά στο ψευδοκράτος το οποίο «τα τελευταία χρόνια έκανε μεγάλα βήματα και κατόρθωσε να αναγνωριστεί από διεθνείς οργανισμούς όπως η Ισλαμική Διάσκεψη». Το πλέον ανησυχητικό όμως είναι η στάση που φαίνεται για άλλη μία φορά να υιοθετούν οι ΗΠΑ.

Είχαμε επισημάνει την περασμένη Κυριακή ότι δύσκολα θα μπορούσε κανείς να πιστέψει πως οι ελλιπείς και στρεβλωτικές αναφορές του Αμερικανού βοηθού υφυπουργού εξωτερικών Ντάνιελ Φριντ, έγιναν τυχαία.

Απαισιόδοξες οι εκτιμήσεις, έντονος ο προβληματισμός για την πορεία